

Maatwerk in de milieurechtspraak

Mr. M.J.H.M. Verhoeven

1

Loopt de rechtspraak vast

Activistische rechters,
politieke partij rechters
Luie rechters

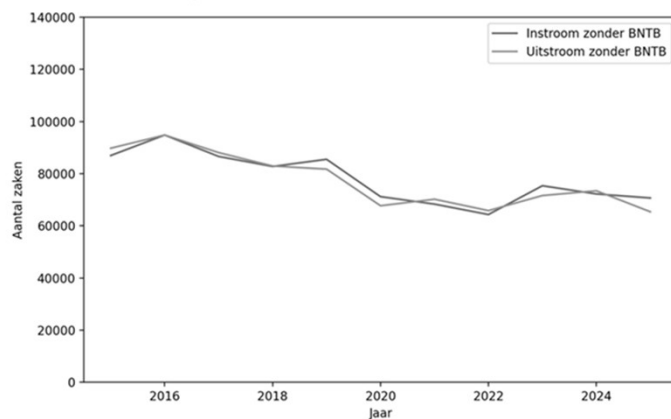

Maart 2026

2

Loopt de rechtspraak vast?

Meer in dan uit
Van 13 weken NZB naar 2 jaar

Maar
Afnemende instroom

Maart 2026

3

Oorzaak oplopende doorlooptijd/complexiteit

- Technischer? Uitstroom StAB + doorlooptijden StAB blijven gelijk
maar: toenemende zaakzwaarte per zaak (ingewikkelder)
- Juridisch ingewikkelder?
 - Omschakeling Omgevingswet (medio 2025 uitstroom van 1151 zaken)
 - Natuurbeschermingsrecht
 - Andere/grotere belangen?
 - Kwaliteit wetgeving

Maart 2026

4

Hoe lossen we dit op met behoud van de rechtstaat?

- Project versnellen doorlooptijden Omgevingsrecht
- Pre advies VAR 'Loopt het bestuursrecht vast?'

Verzuchten

ECLI:NL:RBZWB:2026:1349 over verdwijnen onlosmakelijke samenhang
 ECLI:NL:RBMNE:2024:6902 misplaatst vertrouwen overheid in PAS/ innovatie
 ECLI:NL:RBOBR:2021:6389 over vergunningsvrij intern salderen

Terugkoppelen

ECLI:NL:RVS:2025:1301

Dwangsom onwelwillend bestuursorgaan?

ECLI:NL:RBOBR:2023:5868

Maart 2026

5

Hoe lossen we dit op met behoud van vertrouwen?

Waarom is er vertrouwen?

- Toegang tot de rechter
- Procedurele rechtvaardigheid
- Maatschappelijke effectiviteit

Prioriteren zaaksoort woningbouwprojecten Afdeling Bestuursrechtspraak

Kenmerken: versnelde behandeling, vast team, 12 of meer woningen

Nevenacties: Omarmen motivering rechtbanken in hoger beroep.

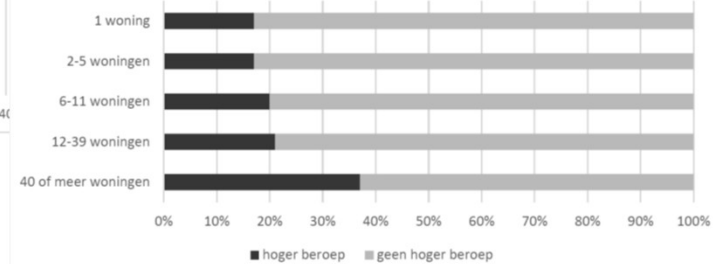
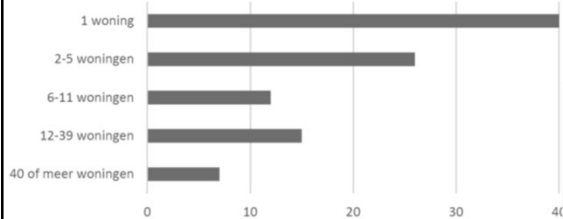
Maart 2026

6

Hoe lossen we dit op met behoud van vertrouwen?

Artikel 16.87a Wet versterking regie volkshuisvesting,

Maart 2026

7

Hoe lossen we dit op met behoud van vertrouwen?

Misbruik Procesrecht

ECLI:NL:RVS:2025:3447 / ECLI:NL:RBOBR:2025:5569 veel procederen

ECLI:NL:RVS:2025:4131 / ECLI:NL:HR:2025:560 kansloos procederen

Het beginsel van een behoorlijke procesvoering

Maart 2026

8

Hoe lossen we dit op met behoud van vertrouwen?

Regievoering

Regie (vovo) zitting/inlichtingencomparitie

- Bundelen + versnellen lopende procedures
- Bespreken processtappen (indienen reacties, deskundige)
- Bespreken inschakelen STAB
- Evt in combinatie met orde-maatregel in vovo
- Evt omschakeling van zittingsgericht naar zaaksgericht werken

Intensivering vooronderzoeksfase

- Vooroverleg (Jaguar, Panter, Cascade, Informele aanpak)
- Overleg kort na binnenkomst beroepschrift/bezwaarschrift
- Keuze voor een zitting 8:57 Awb

Maart 2026

9

De toekomst: maatwerk?

Maart 2026

10